

Grendel Lajos

EMLÉKEZETKIESÉS, EROTIKUS ÁLMOK UTÁN

Barátom, Józsa Miklós, az ötödik emeleten kísértált a felvonóból, hogy legalább részben tartsa magát Aranka utasításához, és végül is a hátsó lépcsőn át érkezzon meg lihegve a nyolcadik emeleti lakás küszöbére, verejtekével jó előre megöntözve e titkos kapcsolat gyümölcseit. Ennek az egész titkolódzásnak nem volt semmi értelme. Aranka szomszédai a lépcsőházban éppúgy megláthatták, mint a kapuban, a folyosón vagy a liftben. Egyébként is, kora délelőtt a tizenegy emeletes toronyház üres volt, mint egy sivatagi labirintus a turistaszezon végén. Barátomat most először töltötte el bűntudattal, hogy amíg hazudni sokféleképpen lehet, primitíven és arisztokratikusan, sunyin és méltósággal, szemlesütve és agyafúrta, igazat mondani sehogyan sem. Rossz lelkiismeretét azonban mintha balzsammal kengette volna az a régi tapasztalat, hogy bármit mondhatunk, mondanivalónkra úgylis rátapad annak a világnak a hártájára, amelyben cselekedeteink és gondolataink fogantak. Szembefordulni a hazugságainkkal annyit tenne, mint kibújni a bőrünkéből. Míg másfelől az is igaz, hogy egy hazugságnak a fele sosem fél hazugság, hanem újra csak kerek egész. A hazugságot éppúgy nem lehet megfelelni, ahogy a szépséget, a komisztságot, a szenvedést vagy egy szenvedélyt sem. Miklós becsöngetett, és elhatározta, Arankával szemben is tartani fogja magát ahhoz az elvhez, hogy igazat mondani annyit jelent, mint őszintén beszélni a hazugságainkról.

Miklós mindig rossz érzéssel járt ebbe a házba. Olyan rémlátomásai voltak, hogy egyszer kirabolják a lépcsőházban, vagy férfiak társaságában találja Arankát, s azok megragadják a hóna alatt, és kiröpitik az ablakon. Szorongása csak akkor enyhült, amikor a lány beengedte az előszobába, megfordította gyorsan a kulcsot a zárban, és föl kínálta a száját, amelynek ebben a napszakban friss fogpasztillata volt. Aztán Aranka elkészítette a fürdőt. Amíg Miklós nyakig elmerült a habos fürdővízben, a lány ott ült mellette a kád szélén, s térdközépig érő, egy környezetvédő egyesület jelvényével ékesített nefelejcskék pulóvere alatt ugyanolyan csupasz volt, mint a barátom. Szeretett a gyerekkoráról beszélni, a faluról, ahol született és amelyet gyűlt, s barátom szerette hallgatni a történeteit. Máskor a lány megmosta Miklós haját, vagy levágta a körmét, azzal a szakértelemmel, gondos türelemmel és odaadással, ami minden igazán mélyen érző nőnek a vérében van. Aztán szeretkeztek. Sosem az ágyban, mindig a szőnyegen, mert az ágy keskeny volt és nyikorgott. Suttogva beszéltek, mert mind a kettőjüket bűntudat kínozza Miklós felesége és gyerekei miatt. Azonkívül Aranka félt is, hogy egy napon valaki leleplezi őket, s a főbérelője kirúgja a lakásból. Már hónapok óta nem dolgozott. Gyűlölte Pozsonyt, ahol mindenki undok és gögös, mindenki megalázza őt, és csupán azért nem szedte föl eddig a horgonyt, mert Miklóson kívül nem volt az országban senki más, akihez kötődni tudott volna. Csak Pesten talált magának nemrég egy új barátot. De annyi pénze ritkán jött össze, hogy minden héten elutazzon hozzá.

Miklós úgy vélte, hogy amikor egy kapcsolat a lefelé szálló ágba jut, siettetni kell a végét, mert a gyors, drámai szakítás mély sebeket ejt ugyan, de ezek a sebek aztán hamar behegednek. Öreg hiba megvárni, amíg egy kapcsolat lassan szétrohad. Utána a feltámadás sokkal nehezebb. Így hát ezen a napon elmaradtak a történetek, elmaradt a hajmosás vagy körömnnyírás. Barátom éppen csak megmártózott a vízben, még azt sem engedte, hogy Aranka megmossa a hátát és a férfiasságát, amellyel aztán oly szívesen és hosszan játszadozott.

– Sietsz valahová? – kérdezte a lány.

– Igen.

– Te mindig sietsz.

– Sajnálom – mondta Miklós. – De ezt már ezerszer megbeszéltük.

Persze a szeretkezést is elkapkodta megint. Miklós nem sokat konyított a lélektanhoz, azt mégis sejtette, hogy van valami összefüggés az ő kapkodása és a bűntudata között, miként Aranka bűntudata és orgazmushiánya között is ugyanilyen összefüggés lehet. Kivételes alkalmaktól eltekintve (ilyenkor mindig egy kicsit be voltak csípve) a szerelmi aktus úgy zajlott le közöttük, hogy előbb mind a ketten nagyon kívánták, de mire rákerült a sor, mind a ketten szerettek volna mielőbb túl lenni rajta. Ilyenkor azután kegyes hazugságokkal vigasztalták egymást, és fogadkoztak, hogy legközelebb másként lesz. Amikor Miklós megtudta, hogy Aranka fölcsipett egy fiút Pesten, szinte megkönnyebbült. Sajnálta, hogy el fogja veszíteni a lányt, de a féltékenység kísértetei elkerülték. Aranka csodálatos embernek nevezte őt ezért, és kijelentette, hogy továbbra is szereti a barátomat, hogy egyformán szereti mindkettőjüket, és egyikükről sem akar lemondani. Csak hát amaz, a pesti fiú, nagyobb bika. Miklós mosolygott magában, és nem tulajdonított nagyobb jelentőséget Aranka fogadkozásának. Elhatározta, hogy hamarosan szakít a lánnyal. A szakításra ezen a napon érett meg az idő.

Szeretkezésüket követően Aranka ölébe vette barátom fejét, de ő kibújt a lány öléből, és kertelés nélkül bejelentette:

– El foglak hagyni. Ma voltam itt utoljára.

Aranka megrázkódott, barátom ezt különösnek találta, egy gyerekkori emléke jutott eszébe, amikor a tüzelőt lovas szekéren fuvarozták még, s ő ott állt a házuk előtt a kerítésnek támaszkodva, és látta, ahogy a szénnel megrakott zsákok súlya alatt egy-egy pillanatra mindig megroggyan a fuvaros térde. Viszolyogva bámulta a fuvaros izzadságtól és szénportól maszatos arcát, elszégyellte magát, és inkább a lovat nézte ezután, amely felvetett fejével a házuk előtt álló hársfa alsó ágairól harapdálta a leveleket, de olyan gyöngéden és finomkodva, mintha a viláért sem akarna fájdalmat okozni ezzel a fának. Augusztus végi, megkésett kánikula tombolt, a ló is izzadt, s legyek szállták meg a hátát. A ló bőrének mozgatásával hessegette el a legyeket. Hullámzott a bőre, mint a szél fodrozta vízfelület, s valahogy így hullámzott végig a remegés is Aranka testén most.

– Pali miatt? – kérdezte.

Palinak hívták a pesti fiút. Barátom nem miatta akart szakítani a lánnyal, de mivel Arankának ez az új kapcsolata kiváló ürügynek kínálkozott a szakításhoz, ráhagyta a lányra: igen, őmiatta.

– Többé nem találkozom vele – mondta Aranka.

Ígérete nagyon mélyről, a léleknek azokról a tájairól fakadt, ahol az őszinteség fo-

gan. Nem lehetett nem elhinni, hogy igazat mond. Barátom nyelt egy nagyot, és így folytatta:

– Van itt más dolog is. Így nem lehet élni.

– Nem én tehetek róla, hogy nem kapok állást – mondta a lány. – Én mindent megpróbáltam.

– Tudom.

– Akkor mit akarsz tőlem? Akasszam föl magam?

Miklós újra föltette a régi lemezt.

– Így nem lehet élni. Egész nap nem csinálsz semmit. Kocsmázol, Pozsony összes naplopója fizetett már neked sört. Az albérletedet sem tudod kifizetni. Ez így nem mehet tovább. A legjobb az lesz, ha hazamész a faludba. Férjhez mész, és szülsz a férjednek három egészséges gyereket. Vagy kettőt.

– Soha – mondta a lány.

Barátom irtózott a színpadias jelenetektől, de most tele volt villamossággal a kis szoba levegője. Egyébként is torkig volt a lánnyal. Aranka sosem hagyott magának beszélni, ha barátom ellentmondott neki, csak azért is a maga buta kis feje után ment. S amíg egyfelől gyűlölte a pénzt, és a pénzkeresés minden módját alantas tevékenységnek tartotta, olyan életről ábrándozott, amely a nemzetközi valutaalap készleteit is megrendítette volna. Különös teremtés volt. Barátom szerint egész bizonyosan a világ legfurcsább nője. Miközben soha, még gondolatban sem hazudott másoknak, önmagát óráról órára a legbrutálisabban becsapta. Barátom többször is házassági ajánlatot tett neki, s egyszer sem játszott a szavakkal, Aranka azonban fölháborodottan utasította vissza a házasságnak még a gondolatát is. Neked feleséged van, és gyerekeid vannak, mondta, hogy képzeled satöbbi. Így viszont tönkremegyünk mind a ketten, figyelmeztette őt Miklós, s Aranka képtelen volt megérteni, hogy ugyan miért.

– Nem, ez így teljesen kilátástalan dolog – mondta a barátom. – Nincs értelme ezt így folytatni.

– Elmész? – kérdezte a lány.

– El.

Aranka belebújt a nefelejcskék pulóverébe, kiment a konyhába, és hamarosan hosszú pengéjű késsel tért vissza onnan. Miklós az ágy szélén ült, és minden karate-tudását összeszedve várta, hogy a lány nekiugrik, és megpróbálja a nyakába mártani a kést. Elismerte, hogy ez többé-kevésbé releváns válasz lett volna arra a disznóságra, hogy szakít vele. Aranka azonban ennél sokkal elképesztőbb dolgokat kezdett művelni. Mindenekelőtt elvágta a telefon zsinórját. Aztán letette a kést az asztalra, ellenőrizte, hogy a bejárati ajtó zárva van-e, és mielőtt még Miklós felocsúdíhatott volna, kidobta a kulcsomót az ablakon. Barátom megpróbálta ugyan elkapni a lány karját, de elkésett vele. A kulcsomó tompa puffanással ért talajt a ház előtti satnya virágágyásban, s hogy Miklósnak ne legyenek illúziói, a lány fenyegető hangon még a következőket hozta tudomására:

– Ha lekiáltasz valakinek, hogy hozza fel a kulcsot, kiugrom az ablakon. Hidd el, hogy megteszem.

Este Miklós megnézte a tévében a TETTHELY című bűnügyi sorozat egyik epizódját, aztán ruhástul végigdőlt a rekamién, amely a lakás tulajdonosának, egy Vilma nevű lánynak a fekhelye volt, és még érezni lehetett rajta a friss gyári szagot. Nehezen aludt el. Aranka este nyolc óra óta nem mutatkozott. Bezárkózott a szobájába, és talán ar-

ra várt, hogy Miklós utánamogy, és kienkeszteli. Az eszébe sem jutott, hogy talán neki kellene most őt kienkesztelnie. Tönkretette az életemet, és még neki áll följebb, mérgeződött Miklós. De még ennél is nehezebben viselte el, hogy tulajdonképpen fogoly. Sokszor elképzelte, hogy bebörtönzik – politikai okokból, igazságtalanul –, de még a sorkatonai szolgálata hosszú ideje alatt sem volt fogdában egy napig sem, pedig ott az ilyesmi gyakran és akárkivel megesik. Elég lassan tudatosult benne, hogy most viszont valóban fogoly. Amikor Aranka elvágta a telefon zsinórját, és kidobta a kulcsot az ablakon, ostoba meggondolatlanságával felbőszítette őt ugyan, de úgy vélte, a történetből csupán átmeneti nehézségei származnak. Majd jön Vilma, itt találja őt, és ebből is elsősorban Arankának származik baja, mert a lakás tulajdonosnője ezek után valószínűleg kiadja az útját. Aranka elszántsága azonban a gyülekező viharfelhők ellenére sem fogyatkozott meg. Amilyen félnék volt azelőtt, olyan vakmerő játékba kezdett most. Szemmel láthatólag mindent egy lapra tett föl, s ennek látán barátomnak furcsa érzései támadtak. Lehet, hogy eddig teljesen félreismerte a lányt?

– Nem biztos, hogy Vilma hazajön – mondta Aranka magabiztosan.

– Mi az, hogy nem biztos? Itt lakik, vagy nem?

Erre a lány megint megtalálta a módját annak, hogyan indítson újabb támadást Miklós ellen.

– Már mondtam neked egyszer, hogy nem jár haza mindennap. Gyakran alszik a szüleinél... De neked az egyik füleden be, a másikon ki, amit én mondok... Sőt, ha tudni akarod, elég ritkán alszik itthon. Volt úgy, hogy három hétig sem jött haza.

– Hű, de megijesztettél – mondta Miklós gúnyosan, bár nem sok kedvet érzett a gúnyolódáshoz. Valóban megijedt egy kicsit.

– Azonkívül az sem biztos, hogy ha itt talál téged, abból nagy ügyet csinál. Nem olyan lány.

– Majd én teszek róla, hogy csináljon – mondta Miklós mérgesen.

Azt a tervet eszelte ki, hogy nem öltözik fel, így ha Vilma hazajön, és ő meztelenül fog járkalni előtte, biztosan megbotránkozik majd, s ennek Aranka issza meg a levét. Aranka eközben fölhúzta a nadrágját is, így Miklósnak a saját meztelensége kezdett hamarosan kényelmetlenné válni. Olyan bölcs megállapításokra jutott, mint hogy meztelenül lenni csupán párosan érdemes, s hogy bosszút állni akkor az igazi, amikor a másik a legkevésbé számít rá. Közben az idő is múlt. Elmúlt négy óra, öt, hat, hét. Hét óra után már lehült a lakás is, Aranka pedig, aki mindmostanáig rá sem herderített az ő meztelenségére, s egyáltalán, fölfüggesztett vele mindennemű kommunikációt, hét óra után azt mondta:

– Egészen biztosra veszem, hogy ma már nem jön haza.

Ezzel a mondattal föloldotta barátomat az egyre kényelmetlenebbé váló fogadalma alól, s mintegy kegyet gyakorolva, lehetővé tette a számára, hogy nagyobb presztízvesztés nélkül fölvehesse a ruháit.

Ez történt délután, és idegtépő várakozásban múltak ki a percek és órák. Aranka nagy ívben kerülte el Miklóst a tisztes méretű lakásban, és amikor végül bezárkózott a szobájába, és nem jött elő többé, és még csak vacsorát sem készített, barátomra rárogyott az egyedüllét minden kínja. Az még csak hagyján, hogy nem tud hazajutni, a családja megszokta már, hogy olykor kimarad éjszakára. De hogy ilyen ostobán besétált ebbe a csapdába, azt nem tudta megbocsátani magának. Mielőtt megnézte volna a krimet, kiment egyszer a balkonra, és ellenállhatatlan kísértést érzett, hogy se-

gítségért kiáltson. Aztán inkább mégis meggondolta a dolgot. A fülében visszhangzott még Aranka délelőtti fenyegetődzése, hogy öngyilkos lesz, és persze magát sem akarta nevetségessé tenni egy csomó ismeretlen ember előtt.

Nehezen induló álmában egy vonaton utazott. Egyedül tartózkodott a fülkében, és a bíbor égaljat nézte kelet felé, ahonnan hamarosan fölkel a nap. Arankára gondolt, aki álmában a felesége volt, s valami érthetetlen okból lemaradt a vonatról. Álmában barátom egész éjszaka nem aludt, s az álomosság most, a hajnal jöttével teperte le olyan hirtelen és alattomosan, hogy kénytelen volt végigheverni az üléseken. Kisvártatva a kalauznő rántotta föl a fülke ajtaját. Miklós megfordult fektében, hogy lássa a kalauznő arcát, és a farzsebébe kotort, ahová a menetjegyet süllyesztette még az állomáson. A kalauznőnek csinos arca volt, rövid szőke haja, bár lehet, hogy csupán fiatal volt, s Miklós ahhoz az életkorhoz közeledett, amelyben az ember minden fiatal nőt szépnek lát, csak mert fiatal. Sajnos, a menetjegyet nem találta, de olyan halálos fáradság nehezedett rá, hogy még felülni is képtelennek érezte magát. A kalauznő azonban nem haragudott rá emiatt, nem kiabált vele, nem fenyegette meg, hogy a következő állomáson leszállítja, ellenkezőleg, részvétet és segítőkészséget mutatott. Arra biztatta Miklóst, hogy forduljon csak vissza a másik oldalára, ő majd megkeresi a zsebében azt a fránya jegyet. Barátom így is tett. Nem telt bele tíz másodperc sem, és a csinos kalauznő bebújtatta ujjait Miklós farzsebébe. A finom ujjak előbb gyors kutatómozgást végeztek a zsebekben, de hamarosan simogatássá szelődültek. Barátom szinte közvetlenül a bőrén érezte a kalauznő tenyerének melegét, mintha nem is választotta volna el azt a farmernadrág vastag anyaga. Ejnye, gondolta, mi lesz ebből? Akkor fölébredt.

De hiába ébredt föl, a kalauznő vele együtt lépett át az álomból az ébrenlétbe, s eközben még levetközni is maradt ideje, mert Miklós most már a nő testének egész nagy felületét érezte a bőrén, és sehogyan sem értette, hogy a kalauznő miféle fortélllyal vetköztette le őt is ilyen villámgyorsan. Hiszen az előbb a zsebeiben kutatott még. Szusszanásnyi időbe telt csak azonban, hogy fölismerje a valódi helyzetét. Ő ágyban fekszik, és a nő, aki a hátához szorítja a meztelen hasát, nem kalauznő, hanem Aranka. Barátomat a megbocsátás nagy érzése fegyverezte le, s mindjárt úgy, hogy arccal Aranka felé fordult, s férfiassága azonnal és pontosan megtalálta a lány ágyékának a középpontját, mintha emberemlékezet óta így, oldalt fekve, de egymás felé fordulva szeretkeznének. Ezúttal tűrhető ideig tartott az aktus, s utána Aranka olyan szorosan átkarolta, hogy szinte az ágyhoz szíjazta őt a karjával. Miklós haragja végképp elpárolgott.

– Meg tudsz bocsátani nekem? – kérdezte a lánytól. Azt a félhomályban is jól látta, hogy Arankának tágra nyílik a szeme a csodálkozástól.

– Megbocsátani? Miért?

– A tegnapiak miatt.

– Miért? Mi történt tegnap?

Miklós hálát érzett a lány iránt, hogy lám, már el is felejtette, mennyire megbántotta őt tegnap.

– Meggondolatlanság volt. Sajnálom.

– Micsoda?

– Az, hogy el akartalak hagyni.

– El akartál hagyni? Hogy érted ezt?

– Te pedig elvágtd a telefonzsinórt, és kidobtd a lakáskulcsot az ablakon.

Aranka elhúzódott mellőle, majd a következő pillanatban felült, és olyan furcsán nézett Miklósrá, hogy barátom hirtelen nem tudta megállapítani, zavarban van-e vagy haragszik.

– Valami rosszat álmodtál? – kérdezte a lány.

Ennyi agyafúrt alakoskodást nem lehetett megállni nevetés nélkül, s barátom, ne-hogy Aranka félreértse a nevetését, és azt higgye, hogy kineveti, ismét a két karjába zárta őt. A lány azonban nem volt tréfálkozó kedvében, és elhúzódott mellőle. Miklóst bántotta, hogy mégiscsak megsértődött. Ebben a pillanatban valaki, egy ismeretlen erő, megragadta a lábát, másvalaki meg a fejét, s az egyik emerre húzta, a másik amarra. Fékek csikorgása hallatszott, s barátom fektében kétszer egymás után gyöngge lökést érzett. Nevethetnékje egy csapásra elmúlt. Rémületében visszanyerte erejét, villámgyorsan felült, öntudatából az előbbi álom utolsó maradványait is kimosta a rádöbbenés, hogy valóban vonaton van. Aranka ezalatt belebújt a fekete ingébe, és lábát maga alá húzva, várakozóan ült a szemközti fekhelyen. A vonat, amely az előbb hirtelen lefékezett, ismét nagyobb sebességre kapcsolt. Miklós felhúzta a rolót, és kipillantott az ablakon. Vagy fél kilométerre a völgyben, éppen egy falut hagytak el, párafelhők szálltak föl a falut koszorúzó hegyek oldalából, s egy folyó keskeny csíkja követte a síneket, hol közeledve a vonathoz, hol pedig távolodva tőle. Miklós egyetlen határozott mozdulattal lehúzta az ablakot, de olyan hűvös levegő csapta meg kívülről, hogy rögtön vissza is zárta. Aranka hangját hallotta:

– Ne mutatkozz így az ablakban.

Miklós csak most tudatosította, hogy nincs rajta ruha. Egy tudományos-fantasztikus folyóiratban azt olvasta egyszer, vannak emberek, akik álmukban olyan tökéletesen kikapcsolják az öntudatukat, hogy utána azt csak részlegesen nyerik vissza, és úgy viselkednek, mint a messzelátók. Mindenre, ami évekkal vagy évtizedekkel ezelőtt történt, tisztán emlékeznek, mintha csak tegnap történt volna, arra viszont, ami előző este, az előző napokban, hetekben, hónapokban történt, egyáltalán nem emlékeznek. A cikk tartalmát akkor nem vette komolyan. Egy unatkozó, pihent agyú író tréfájának tartotta. Most viszont, mintha nem is eleven ember, hanem valami hangszer lett volna, egyszerre több regiszterben szólalt meg benne a szorongás, a fájdalom és a kétségbeesés. A legkisebb fogalma sem volt arról, hogyan került fel a vonatra, és mit keres itt a hálókocsiban Arankával. Nem emlékezett. Mintha halottaiból támadt volna fel sok év után, ismeretlen helyen és ismeretlen rendeltetéssel. Keserves nyögés szakadt fel belőle.

– Hol vagyunk?

Aranka gyanakodva méregette, s ilyenkor mindig keskenyre húzta a szemét. Mint a legtöbb nő, ő sem szerette, ha ugratják.

– Nem tudom – mondta. – De nemsokára beérünk Kassára.

– Köszönöm – mondta Miklós illedelmesen, és öltözködni kezdett.

Őt vagy tíz perc telt el teljes csöndben. Aranka is felöltözött, majd mind a ketten kapkodva megmosakodtak a sarokban. Barátom reszketve várta, hogy fokozatosan visszatérjen az emlékezete. De nem tért vissza. Keserűen állapította meg, hogy a sci-fi folyóirat cikkének a szerzője nem hazudott. Úgy látszik, nincs az a képtelen ötlet vagy gondolat, amely ne válhatna egy napon valósággá. Miklós megpróbált könnyíteni a lelkén.

– Rémes álmom volt – mondta, és kényszeredetten heherészett. – Azt álmodtam, hogy te bezártál engem Vilma lakásába, elvágta a telefonszínórt, és kidobta a kul-

csoport az ablakon. Mert szakítani akartam veled. Azt is mondtad, hogy ha elmegyek, öngyilkos leszel.

Aranka mereven ült, és barátságtalanul felelt.

– Sokat ettél az este. Teljesen elhízol. Azért álmodsz ilyeneket.

Barátom újra heherészett.

– Mi tagadás, hülye egy álom. Vajon mit jelenthet?

Aranka még jobban föl húzta az orrát, és csaknem ellenséges hangon válaszolt.

– Nem tudom. Nem vagyok álomfejtő.

– Aztán egy kalauznő akart megerősökölni, mert elvesztettem a jegyemet.

– Jó, hogy mindjárt nem az állomásfőnök – mondta epésen a lány.

Barátom lemondott arról, hogy álmának minden részletét fölfedje Aranka előtt, mert attól tartott, a lánynak ebben a pillanatban annyi humorérzéke sincs, mint egy varrógépgyárban készült géppisztolynak; s veszekedést fog provokálni. Inkább behunyta a szemét, és erősen koncentrált. Tárgyakat próbált meg felidézni, aztán a pozsonyi vasútállomást, hátha bevillan egy apróság az emlékezetébe, s aztán ez az apróság, mint rész az egészt, megmagyarázza, hogy miért szállt föl a vonatra. De hiába. Akárhogyan ódzkodott is tőle, vállalnia kellett a kockázatot, hogy a lány sípcsonton rúgja, felvilágosítást kellett kérnie tőle. Nagy kínban volt, de azért megkérdezte:

– És mi a fenének utazunk mi Kassára?

Aranka merevsége annak ellenére sem oldódott fel, hogy egy pillanatra mosoly suhant át az arcán, s a hangja sem ígért sok jót.

– Mondd csak, te viccelsz velem?

– Isten őrizz! – Tényleg nem volt más hátra, be kellett vallania, hogy emlékezetkiesése van. Nem valószínű, hogy Aranka ezt elhitte, de azért tisztességgel válaszolt.

– Nem Kassára utazunk, hanem Királyhelmece. Kassán csak átszállunk a személyvonatra.

Miklós most már végképp letett arról, hogy valaha is megérti, mi folyik itt körülötte.

– Királyhelmece?

– Igen, Királyhelmece – bődült el a lány. – A húgom! Kapiskó?

– A húgod? Mi van vele?

– Férjhez megy! Ma délután. Én leszek a tanúja.

Barátomnak sehogyan sem tetszett, hogy Aranka húga csak úgy ripsz-ropsz férjhez megy, ahelyett hogy előbb kikérte volna az ő tanácsát. Ilyen fiatalon! Micsoda felelőtlenység! Azzal persze nem mert előhozakodni Aranka előtt, hogy tulajdonképpen, nagyon sunyi módon, titokban ő is kiszemelte magának Mónikát, s bár esze ágában sem volt megkérni a kezét (végtére is nős volt), arra annál gyakrabban gondolt, hogy egyszer becsalogatja az ágyába. Mónika magas termetű lány volt, hosszú, selymes barna hajjal, s bűgő, mély gordonkahangjától nemegyszer megremegett már barátom szíve. De hát ezt titokban kellett tartani. És most tessék! Neki nem is szóltak! Árulás!

Kassán a csatlakozásra jó ideig várniuk kellett, s mert éhesek voltak, mindjárt az állomáson megreggeliztek. Azután fölmentek az emeleti presszóba, és mivel szeszes italokat ebben a korai órában nem szolgáltak még föl, üdítőt rendeltek, meg kávét. Aranka, talán mert megpakolta a gyomrát, valamelyest megenyhült Miklós iránt, s arca is kezdte visszanyerni természetes, pirosposzsgás színét. Körülöttük állandóan jöttek-mentek az emberek, s ez, Arankával ellentétben, aki szerette a nyüzsgést, baráto-

mat mély depresszióba taszította. Kisvárosban nevelkedett föl, ahol mindenki ismert mindenkit, s ezért Pozsonyban éppúgy, mint más nagyvárosokban, tömegiszonytól szenvedett. Hogy ez az irtózása elmúlják, beszélgetést kezdeményezett. Aranka azonban kissé unottan és rövid mondatokban válaszolt. Végül visszatért Miklós ál-mára és emlékezetkiesésére.

– Remélem, tudod, hogy amit álmodtál, az a valóságban is megtörtént.

Aranka közlése nem lepte meg nagyon barátomat.

– Sejtettem – mondta.

– Tulajdonképpen csak újra álmodtad, ami a valóságban egyszer megtörtént már.

– És hogyan jutottam ki a lakásból akkor?

– Tényleg nem emlékszel rá?

– Esküszöm, hogy nem. Miért hazudnék neked?

Aranka vihogott, elővillantotta szép fogsorát, és azt a huncut, gyerekes pillantását vette elő, amellyel Miklóst hajdanában oly sikeresen vette le a lábáról. Ismét üde volt az arca, mintha meg sem kottyant volna neki az éjszakai utazás. Barátom alkalmas-nak látta a pillanatot, hogy elmondja a véleményét Mónika férjhezmeneteléről.

– Meg kell akadályozni ezt az esküvőt.

A pillanat mégsem lehetett a legalkalmasabb, mert Arankának tüstént emelkedni kezdett a hangja, s föltehetőleg a vérnyomása is.

– Miket fecsegsz itt össze? Te tényleg ugratsz, vagy megártott neked valami az éjjel?

Barátom újra erősen összpontosított. Olyan érvek után kutatott, amelyek nem kel-tik föl Aranka gyanakvását, ugyanakkor meggyőzik őt arról, hogy Mónika súlyos hi-bát követ el ezzel a házassággal, és egyszer még nagyon megbánja. Nemsokára talált is egy érvet.

– Nem való, hogy a húgod előbb menjen férjhez, mint te.

Ezzel telt be a pohár.

– Hiszen férjnél vagyok, vagy nem?

– Ugyan már! És ki a férjed?

– Hát te, te ökör – mondta Aranka iszonyú dühvel.

Barátom homlokán azon nyomban gyöngyözni kezdett a halálos, hideg verejték. Nyilvánvalónak látszott, hogy Aranka, ki tudja, milyen hátsó szándéktól vezérelve, megpróbál visszaélni azzal, hogy neki amnéziája van ebben a pillanatban. Egyelőre azonban nem tehetett mást, mint hogy megőrizze a nyugalmát.

– De hát én nem lehetek a férjed – mondta.

– És miért nem lehetsz?

– Mert én egyszer már megnősültem.

Aranka szemében olyan gyűlölet villant meg, hogy Miklós félt, még egy ilyen óvat-lan kijelentés, és akkora botrányt csap, hogy beleremeg az egész csarnok. A lány pi-maszágát mégsem hagyhatta annyiban. Közben Aranka azt mondta:

– Igenis, a férjem vagy.

– Ebből egy szó sem igaz – mondta Miklós, és most már az ő hangja is remegett a gyűlölelettől.

– Mi az, hogy nem igaz? Az első feleségedtől elváltál. Énmiattam!

– Lehetetlen.

– Hogyhogy lehetetlen?

– Én téged akkor már nem akartalak feleségül venni.

– Mikor akkor?

– Amikor bezártál a lakásba. Akkor te nekem már csak szeretőnek kellettél. Vagy annak sem. Torkig voltam veled. A pesti fiúddal, a lustaságoddal, mindennel.

Elpattant a húr, Aranka sírva kirohant a vécére, barátom pedig nem tartóztatta, csak Aranka cipőjének kopogására rezzent össze, mintha minden egyes koppanásával egy szöveget vertek volna a fejébe. A jelenetnek tanúi is voltak, mindenekelőtt a pincér, aki éppen ebben a pillanatban hozta ki az üdítőket és a kávékat, és akit Aranka az előbb majdnem elsodort. A pincér magyar lehetett, mert Miklós látta az arckifejezésén, hogy nemcsak mindent hallott, hanem mindent ért is. Ezért aztán magyarul szólt hozzá.

– Meg kell akadályoznom, hogy a húga férjhez menjen.

A pincér magyarul válaszolt:

– De miért, uram?

– Mert szeretem a húgát. Arankát sosem szerettem igazán. Csak hazudtam neki, hogy szeretem.

– Nem szép dolog hazudni – mondta a pincér nyugodt, inkább udvarias, mint feddő hangon.

– Mondja, Aranka valóban a feleségem?

A pincérnek tágra nyílt a szeme, de igyekezett megőrizni semlegességét. S bár szánakozó pillantást vetett Miklóssra, ezúttal is az előbbi kimért, udvarias hangján felelt:

– Azt én nem tudhatom, uram.

– Van itt valahol telefon?

A pincér mutatta, merre kell mennie.

– Köszönöm – mondta Miklós. – Most hagyjon magamra.

A pincér ott sem volt már. Nemsokára visszajött Aranka is, de úgy ült le, hogy ne kelljen Miklós szemébe néznie. Szípákolt, és az arca földagadt egy kicsit a sírástól. A szomszéd asztaloknál ülők lopva mind őket figyelték. Miklóst ingerelte, hogy rövid idő alatt ilyen nagy népszerűsége tett szert a presszó közönsége előtt.

– Mit bámultok, tökfejek – mondta maga elé. – Azt hiszitek, hogy ti egy valóságos világban éltek?

Beléköstolt a kávéjába, aztán fölkel az asztaltól.

– Hová mész? – kérdezte Aranka, de most is kerülte a tekintetével.

– Telefonálnom kell.

Talamon Alfonz

HAJNALOK ISZONYA

S karcolatlan gyémántkristálygörcsre rándul össze a szíved, akár veretes foglalat a követ, ölelik körül szorító marokként vénáid és artériáid, érzed, ahogy a szerelem démonainak palástfogó brossaként lüktet, mint mikor szeretőd jeges szavai marnak véred szippantva a pókhálófinom idegpályák göcaiba, esetlen, tehetetlen pajor mód-